

پیش‌ها و پانچ‌ها

پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر منصوبه‌ها شیخ محمد صالح المنجد حفظه الله تعالى

موضوع:

اخلاق؛ مکارم اخلاق؛ نیکی با پدر و مادر و خویشاوندان

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پرسش

نویسنده: عرفان

تاریخ: ۱۳۹۵/۱۲/۸

می‌خواستم نظر علامه را در رابطه با اطاعت از والدین بی‌رسم، می‌دانم که احترام به آنان واجب است، اما آیا اطاعت از آنان در مواردی که خلاف دین امری نمی‌کنند نیز واجب است یا نه؟ در امور مستحب چطور؟ برای مثال بین نماز اول وقت و امر والدین کدام ارجح است؟
و سوال دوم اینکه برای کاری که نمی‌توانم آنان را در جریان بگذارم، آیا جایز است که در صورت پرسیدنشان به آنان نگویم و باعث ناراحتی‌شان شوم؟

پاسخ

تاریخ: ۱۳۹۵/۱۲/۹

احسان به پدر و مادر از مهم‌ترین واجبات در اسلام است که پس از توحید خداوند به آن سفارش شده است؛ چراکه آن دو بیشترین حَقّ طبیعی را پس از خداوند بر انسان دارند و اطاعت از آن دو در مواردی که به کاری حرام امر نمی‌کنند از مصادیق احسان به آن دو است، هر چند در مواردی که به کاری حرام امر می‌کنند از مصادیق احسان به آن دو نیست، بلکه از مصادیق ظلم به آن دو است؛ چراکه اطاعت از آن دو در این قبیل موارد موجب عذاب آن دو در آخرت می‌شود و از این رو، احسان به آن دو در این قبیل موارد با دعوت آن دو به سوی خیر و امر آن دو به معروف و نهی آن دو از منکر با شیوه‌ای شایسته و محترمانه تحقق می‌یابد، اگرچه موجب رنجش آن دو شود^۱.

آری، اطاعت از پدر و مادر در مواردی که به انجام مکروه یا ترک مستحب امر می‌کنند واجب است؛ چراکه هیچ مکروهی مکروه‌تر از رنجاندن آن دو و هیچ مستحبی مستحب‌تر از دلجویی آن دو نیست، مشروط به اینکه تلاش برای راضی کردن آن دو به ترک مکروه یا انجام مستحب فایده‌ای نداشته باشد. بنابراین، هرگاه آن دو به انجام کاری مکروه مانند طلاق دادن همسر بدون عیبی مهم در او

۱. در این باره، بنگرید به: پرسش و پاسخ ۲۱۴.

یا ترک کاری مستحب مانند گزاردن نماز در اول وقت آن امر می‌کنند، بهتر است آن دو را با شیوه‌ای شایسته و محترمانه به تغییر نظرشان راضی کرد، ولی اگر با این شیوه راضی نشدند چاره‌ای جز اطاعت از آن دو نیست و نمی‌توان به مخاصمه با آن دو یا بی‌اعتنایی به نظرشان روی آورد. از اینجا دانسته می‌شود که اطاعت از پدر و مادر بر نماز اول وقت مقدم است، جز اینکه می‌توان با شیوه‌ای شایسته و محترمانه مثلاً به آن دو گفت: «پدر و مادر عزیزم! آیا به من اذن می‌دهید که نخست نماز را به جای آورم و برای شما دعا کنم و سپس کاری که امر فرمودید را انجام دهم؟». پس اگر اذن دادند نخست نماز به جای آورده شود و اگر اذن ندادند نخست کاری که به آن امر کرده‌اند انجام شود.

اما پنهان کردن چیزی از آن دو که پنهان کردن آن شرعاً واجب یا به مصلحت آن دو است، اشکالی ندارد؛ چراکه احسان به آن دو محسوب می‌شود و خداوند فرموده است: **﴿مَا عَلَى الْمُحْسِنِينَ مِنْ سَبِيلٍ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ﴾**؛ «بر احسان کنندگان راهی (به مؤاخذه) نیست و خداوند آمرزنده‌ای مهربان است»، ولی پنهان کردن چیزی از آن دو که پنهان کردنش شرعاً واجب یا به مصلحت آن دو نیست، هرگاه درباره‌اش پرسش کنند اشکال دارد؛ چراکه بر خلاف احسان به آن دو است و هر کس برای خشنودی خداوند به آن دو احسان کند هرگز زیان نخواهد دید.

بانکه اطلاع بر سبب افتخار منصورها می‌جرا سنان
 جیش با سبک کوبان بر سببها

